

Stikstofaankpak hangt als donkere wolk boven Vlaamse bioboeren

nieuws

In een opmerkelijk opiniestuk in De Standaard waarschuwt Lieve Vercauteren, directeur van Bioforum, dat de Vlaamse stikstofaankpak de doodsteek dreigt te worden voor de biologische varkens- en pluimveehouderij.

🕒 28 OKTOBER 2021 – LAATST BIJGEWERKT OM 29 OKTOBER 2021 9:59

Lees meer over:

bio

pluimveehouderij

varken

BioForum

stikstof

Het scenario dat op tafel ligt bij de Vlaamse regering en waar we eerder over berichtten, vereist dat boeren met varkens en pluimvee tegen 2030 hun stikstofuitstoot met 60 procent zouden moeten terugbrengen, bovenop de 10% reductie die ze al moeten realiseren voor het Vlaamse Luchtbeleidsplan. In de praktijk is dat alleen te realiseren door ammoniakemissie-arme stallen. Alleen: voor de bioboeren zijn die chemische luchtwassers geen optie: ze werken alleen in hermetisch afgesloten stallen en voor biologische productie moet er vrije uitloop zijn.

Daarnaast hamert de biowetgeving op voldoende ruimte per dier en een maximumcapaciteit per stal, waar de economische logica van emissie-arme stallen juist is om groter te bouwen en meer dieren te houden om zo de investeringen gemakkelijker te kunnen terugverdienen.

“Biobedrijven worden voor hun milieuvriendelijke aanpak veroordeeld”, klinkt het bij Vercauteren, “om hun stikstofemissie met 60 procent terug te dringen, rest hen niets anders dan nog minder dieren te houden. Dat betekent voor zowat alle betrokken bioboeren de doodsteek.”

Gesloten bedrijven

Voor varkenshouders hangt de stap naar biologische productie vaak samen met de ambitie om een gesloten bedrijf te worden, dat wil zeggen dat ze eigen zeugen hebben en zelf de vleesvarkens afmesten. Tom Van Hoey uit Belsele zette in 2017 de stap: “We zijn overgeschakeld van 250 zeugen naar 50 zeugen, maar vroeger werden maar 20 procent van de biggen afgemest, vandaag zijn dat er een zeventhonderdtal. Op vlak van stikstofemissie schat ik dat ik een kleine dertig procent reductie heb gerealiseerd dan wanneer ik gangbaar was blijven verder doen.”

“
Mijn bedrijf is zowel circulair – met eigen voeder en reststromen - als op lokale afzet gericht. Iedere dag lees ik in de krant dat dat de landbouw is waar we naartoe moeten, ook van minister Demir, ook van de Europese beleidsmakers. Maar in de praktijk heb ik met de huidige regelgeving geen kansen meer. Dit is enorm ontmoedigend voor iemand die met hart en ziel wil ondernemen

Davy Bovy - biovarkenshouder

Ook Davy Bovy wil investeren om een gesloten bedrijf te worden; de varkenshouder uit Zonnebeke heeft 250 zeugen en levert onder meer aan Bio-Planet. Om te kunnen uitbreiden kocht hij een nabijgelegen woning en nutriëntenemissierechten (NER's): “In principe was alles in kannen en kruiken, maar door het stikstofarrest zijn mijn plannen nu in duigen gevallen, nadat ik al voor een heel aanzienlijke som aan investeringen heb gedaan. Door de instructie van de minister moet ik een reductie van 30 procent uitstoot realiseren, wat technisch onmogelijk is in een uitlooptal. Ik heb nog voorgesteld om de luchtwassers te hangen om toch op papier in orde te kunnen zijn, maar dat mocht uiteraard ook niet baten. Mijn bedrijf is zowel circulair – met eigen voeder en reststromen - als op lokale afzet gericht. Iedere dag lees ik in de krant dat dat de landbouw is waar we naartoe moeten, ook van minister Demir, ook van de Europese beleidsmakers. Maar in de praktijk heb ik met de huidige regelgeving geen kansen meer. Dit is enorm ontmoedigend voor iemand die met hart en ziel wil ondernemen.”

Ook op financieel vlak betekent het overschakelen op biologische productie voor varkens- en kippenhouders een serieuze inspanning. Van Hoey investeerde 250.000 euro om zijn stal over te schakelen. “Als ik gangbaar was gebleven en gewoon luchtwassers had geïnstalleerd, dan had mij dat een goeie honderdduizend euro minder gekost. Maar ik wou volledig meester zijn van het proces op een gesloten bedrijf. Bij de zeugen komt het meeste expertise kijken als boer, maar je krijgt ook feedback op het vlees dat uiteindelijk bij je consument op het bord belandt.”

Samenhang zoek

“Wat we hier zien, is opnieuw een schoolvoorbeeld van verkokerd beleid. In plaats van de hele puzzel in één keer te leggen, blijft men zich blindstaren op één puzzelstukje. De overheid zet boeren vandaag aan om fors te investeren in AEA-stallen, maar lijkt niet te beseffen dat zo'n investering alleen rendabel kan zijn als een landbouwer blijft groeien en dus ... meer dieren houdt”, schrijft Vercauteren, “Misschien zorgen de AEA-stallen met of zonder luchtwassers er wel voor dat die stikstof niet in de lucht komt, maar wat als die straks, al dan niet via een omweg, opnieuw in het oppervlakte- of grondwater belandt? Dan komt er weer een strengere Mestactieplan. En overmorgen komen er nog klimaatmaatregelen bij. Alle samenhang is zoek, de boer is de dupe. Die zit met dure leningen en is totaal afhankelijk van subsidies.”

“
Biologische landbouw is niet het probleem, daar zijn ook de Europese beleidsmakers van overtuigd, maar bioboeren zullen er wel de grootste slachtoffers van zijn

Lieve Vercauteren - Directeur BioForum

Vanessa Saenen van Boerenbond klaagt de verkokering aan: “De tunnelvisie over stikstof leidt tot situaties waarbij de boer zeer ongemakkelijk gekneld zit tussen hamer en aambeeld: wat goed is voor milieu is dat niet noodzakelijk voor dierenwelzijn, dat dilemma speelt niet alleen voor biologische, maar ook voor gangbare bedrijven. De hoge investeringskosten die boeren gaan moeten maken om hun ammoniakuitstoot te verminderen zijn een molensteen om hun nek. Zeker in een sector waar de marges al zeer dun zijn deze inspanningen ter verduurzaming alleen haalbaar mits een ondersteuning van het beleid.”

Biovarkens en kippen zoals rundvee behandelen?

Het kabinet van minister van Leefmilieu Demir (N-VA) laat weten dat de gesprekken nog lopen. “En ze verlopen goed, dus we gaan geen commentaar geven”, klinkt het. Maar bronnen dicht bij de onderhandelingen bevestigen dat het Demir is die op de rem staat om de biologische productie van varkens en kippen aan een milder regime te onderwerpen omdat dat mogelijk discriminatie zou kunnen betekenen, waarmee dan juridisch de hele regeling kan aangevochten worden. Ook voor alternatieve maatregelen zoals buitenloop met bomen en struiken lijkt er weinig appetijt. Minister van Landbouw Hilde Crevits (CD&V) zegt dat de stikstofregeling wetenschappelijk en juridisch goed moet onderbouwd zijn, maar dat ze rekening moet houden met alle socio-economische gevolgen: “De Vlaamse regering is momenteel bezig met de doorrekening van een aantal scenario's op vlak van verminderen van de impact van stikstof en socio-economische effecten. De concrete uitwerking kan pas gebeuren als alle elementen op

tafel liggen. Het kan niet de bedoeling om bepaalde deelsectoren uit het oog te verliezen. Ook in de toekomst moet de Vlaamse landbouw divers zijn, en ruimte bieden aan een diversiteit aan landbouwers en landbouwbedrijven.”

Bij Van Hoey en Bovy klinkt het unisone dat een emissiereductie van 60% bij biologische varkens door minder dieren te houden economisch totaal onrealistisch is. “Dat zou voor ons de doodsteek betekenen, maar waarom kunnen ze biologische stallen niet gewoon behandelen zoals rundveestallen? Ook voor rundvee is het technisch onmogelijk om met gesloten systemen te werken, en zij moeten in het stikstofcompromis maar met 15% hun uitstoot verminderen. Dat is nog altijd een inspanning, maar die kan haalbaar zijn.”

“Biologische landbouw is niet het probleem, daar zijn ook de Europese beleidsmakers van overtuigd, maar bioboeren zullen er wel de grootste slachtoffers van zijn. En dan te weten dat er al decennialang massa's stikstof in Vlaanderen worden geïmporteerd via overzees krachtvoer. Daar, en nergens anders, ligt de sleutel naar een oplossing ten gronde”, besluit Lieve Vercauteren in haar opiniestuk.

Uitgelicht

Stikstofcompromis versnelt uitdoving rode bedrijven en oude varkensstallen

nieuws

Voor het eerst lekken er details uit over het plan waarmee de Vlaamse regering de stikstofcrisis wil bezweren. Rode bedrijven zouden sneller gesloten worden en de

oude, niet-e...

19 OKTOBER 2021

Lees meer

Bron: Eigen Berichtgeving / De Standaard

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17

1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra